

Zpráva o činnosti Institutu π za rok 2023

Institut π iniciuje a rozvíjí diskurz o obtížných a pro životaschopnost demokratické společnosti důležitých otázkách. Podílí se na nacházení možných řešení, analyzuje výhody a nevýhody různých přístupů a alternativ, otevírá diskusi o nich a pomáhá je uskutečňovat.

Práce institutu je otevřená a inkluzivní a opírá se především o akademickou radu a dobrovolnický kruh. Institut vytváří živnou půdu pro práci a iniciativu odborníků i dobrovolníků napříč obory, včetně spolupráce s občanskými aktivisty a organizacemi, a to i mezinárodně.

Vážené příznivkyně a příznivci Institutu π,
Jsme rádi, že Vám můžeme představit výroční zprávu za rok 2023.
V průběhu tohoto roku proběhlo mnoho zajímavých akcí a seminářů, vznikla řada podnětných textů.

Vážíme si naší první správní rady, která pomohla dát institutu směr a tvar a těšíme se na dynamiku, kterou nám přinese správní rada nová. V souladu s naším posláním jsme podporovali demokracii a demokratické instituce a odváděli práci která měla odbornou povahu.

Institutu π hospodařil v roce 2023 s částkou 4 110 476,- Kč, z čehož bylo 200 000,- Kč z darů a 3 910 476,- Kč činil příspěvek od státu na činnost politického institutu.

Základní informace o Institutu π v roce 2023

Název: Institut π, z.ú.

Zkratka: π

Sídlo ústavu: Na Moráni 360/3, Praha 2 - Nové Město, 128 00
Praha

Zakladatel: Česká pirátská strana se sídlem Na Moráni 360/3,
Nové Město, Praha 2, 128 00 Praha.

Orgány ústavu jsou ředitel, správní rada, akademická rada, dobrovolnický kruh a kontrolor. Správní rada byla jmenována v roce 2021; ředitel, kontrolor a dobrovolnický kruh v roce 2022, akademická rada v roce 2023.

Ředitel: Mgr. et Mgr. Petr Zámečník, Ph.D.

Kontrolor: Jiří Káráský

Předseda správní rady: Mgr. Ivor Kolár

Správní rada:

Bc. Markéta Gregorová

Ing. Jiří Kadeřávek

Mgr. Marek Nečada, D.Sc. (Tech)

Ing. Jana Michailidu, Ph.D.

Ing. Antonino Milicia, Ph.D., MBA

Aleš Chán

Institut π byl zaregistrován dne 12.10.2021 pod názvem Institut pí, z.ú. pod spisovou značkou U1007 vedenou u Městského soudu v Praze a bylo mu přiděleno identifikační číslo 11880007. Základním účelem Institutu je rozvíjení základních idejí České pirátské strany a mezinárodního pirátského hnutí, zejména rozvoj svobodné, vzdělané a digitálně propojené společnosti s důrazem na ochranu soukromí, práva na svobodné šíření informací a využití technologického a společenského pokroku ve prospěch svobody, demokracie, humanismu a kultury sdílení a spolupráce.

Hlavním předmětem činnosti institutu je výzkumná, publikační, vzdělávací a kulturní činnost v oblasti rozvoje demokracie, právního státu, pluralismu a ochrany základních lidských práv, rozvoje občanské společnosti a společenské soudržnosti, podpory aktivní účasti občanů na veřejném životě, zlepšení kvality politické kultury a veřejné diskuse a přispívání k mezinárodnímu porozumění a spolupráci.

Činnost ústavu probíhá v rámci daného zákonem, zakládací listinou a požadavky ÚPDHPSH, přičemž stojí na zásadách dodržování vysokých standardů odbornosti a podloženosti výstupů, respektování různých odborných pohledů, politické neutrality ve vztahu k stranickým představitelům a spolupráce s vědeckou obcí.

Monitoring návštěvnosti webových stránek běžel až od října 2023, čili návštěvnost v období říjen-prosinec 2023 činila 1681 unikátních návštěvníků a 4776 shlédnutí stránek.

Přehled činností v roce 2023

Cílem π pro rok 2023 bylo v souladu s vizí a ideovými základy institutu provádět odbornou a osvětovou činnost. V roce 2023 tak probíhaly ideové a odborné aktivity v podobě seminářů, debat a tematických textů. Proběhla výměna Správní rady a jmenování Akademické rady. Aktivity Institutu probíhaly v rámci tří základních pilířů, a to v tematických oblastech digitalizace, společenských výzev a environmentálních aspektů.

Nezbytnou podmínkou pro naplnění cílů, které si i Institut π , z. ú. vytyčil ve své zakládací listině, a pro rozvoj společnosti vůbec je zajištění stabilních klimatických a kvalitních environmentálních podmínek a rozvoj kvality života. Jelikož současný vývoj světa tyto dva předpoklady velmi ohrožuje (viz např. poslední zpráva IPCC AR6), zabývali jsme se touto problematikou v kontextu mezinárodního pirátského hnutí.

V roce 2023 jsme vydali čtyři výběrové souhrny zajímavých událostí, názorů a dalších novinek z environmentální oblasti a uspořádali čtyři semináře pro veřejnost. První ze seminářů se konal v květnu v Brně a týkal se velmi aktuální oblasti Transformace energetiky a pokryl témata jádra, obnovitelných zdrojů, fosilních zdrojů a jejich vzájemných vztahů. Akce byla také dobrým krokem k navázání užší spolupráce s důležitými odborníky ze z.ú. Fakta o klimatu.

Následoval seminář s názvem Data & Politika na téma Data based/driven policy making, který propojoval témata digitalizace a environmentálních aspektů. Dále proběhl seminář Fiat peníze a co s nimi, který představil kontroverzní alternativu k neoliberalnímu pohledu na ekonomiku.

V návaznosti pak proběhl seminář Green Deal: Naděje nebo slepá ulička?, který vysvětlil, jak se klimatická politika EU promítá do právního a strategického rámce ČR, jak dosáhnout vytyčených cílů a kde na přechod k uhlíkové neutralitě vzít finance. Završením pak byl seminář na téma Redefinice znásilnění. V rámci něj byly řešeny současné definice sexualizovaného násilí v českém právu.

Společenská sekce Institutu zorganizovala seminář s názvem Piráti na politické mapě ČR, která pokrývala teorii stran a stranických systémů a o vyhodnocování zjištění z dostupných průzkumů. Na toto téma pak navázaly čtyři články věnované vývoji participace voličů a stranického systému v ČR od roku 1993 a kvalitě demokracie v souvislosti s volebním systémem.

Přehled činností v roce 2023

Další tematickou linkou byla média a mezinárodní vztahy. Ve vztahu především k sociálním médiím toto téma otevřela panelová diskuse propojující společenskou a digitální oblast „Sociální sítě v době pokročilé AI“ s účastí předních českých odborníků. Následně se konala další panelová diskuse „Veřejnoprávní média ve 21. století“ s následnou reflexí ve článku „Digitálna etika“. Završením pak byla diskuse k semináři „Hlasování kvalifikovanou většinou v Radě EU“, doplněná o mezinárodní kontext v rámci článku „Moderné otroctvo a pozícia Ruska“ a analýza významu multilateralismu pro Zahraniční politiku České republiky.

Za oblast digitalizace vzniklo deset tematických přehledů s novinkami z této oblasti. Další aktivitou byla příprava projektu zaměřeného na výzkum a vývoj nástroje generativní umělé inteligence pro uplatňování práva na soukromí a následné podání žádosti o grant nadace NLnet.

Hlavní akcí byl workshop Forecasting pro českou veřejnou správu, kde byly představeny metody odhadování a konstrukce budoucího vývoje pomocí nových vědeckých metod. V návaznosti na témata budoucího vývoje a bezprecedentních digitálních hrozeb pro ČR pak vznikla analýza misinformací, dezinformací a konspiračního myšlení.

Za tým pracovníků
Petr Zámečník

Akce v roce 2023

Piráti na politické mapě ČR

1. března 2023

Pirátské centrum Praha

Diskuse o hodnotách a dalším směřování Pirátské strany.

Jací Piráti jsou, jací chtějí být, jací by být měli, pokud chtějí být nadále úspěšní? Koho ve společnosti politicky zastupují, koho by zastupovat měli?

Diskuse se zaměřila na téma Pirátů na politické mapě současné ČR.

Diskuze se mimo jiné zúčastnil také europoslanec a kvestor Evropského parlamentu Marcel Kolaja.

3.4.
16:00

PIRÁTSKÉ
CENTRUM
Na Moráni 360/3
Praha

MODERUJE
europoslanec
Marcel Kolaja

Mgr. Josef Šlerka, Ph.D.

vedoucí Studia nových médií na FF UK, datový žurnalista, analytik a sémiotik, odborník na sociální sítě

Mgr. et Mgr. Jan Vobořil, Ph.D.

advokát, výkonný ředitel luRe, zaměřuje se na lidská práva ve vztahu k moderním technologiím jako je ochrana osobních údajů a digitální vyloučení

Alexandra Alvarová (online)

novinářka, autorka, lektorka, podcasterka, expertka na politickou komunikaci a online propagandu

Mgr. Marie Heřmanová Ph.D.

digitální antropoložka a socioložka se zaměřením na sociální média, kulturu influencerů, šíření dezinformací a konspiračních teorií

Sociální sítě v době pokročilé AI

3. dubna 2023

Pirátské centrum Praha

Panelová debata a diskuze s veřejností o problematice sociálních sítí. Mezi důležitá témata patřily proměny sociálních sítí a moderování jejich obsahu s nástupem pokročilých AI či ovlivňování chování voličů a spotřebitelů. Zaměřili jsme se také na příležitosti a hrozby společenské i ekonomické transformace, kterou sociální sítě akcelerují. Debatu moderoval europoslanec Marcel Kolaja.

Experti:

Alexandra Alvarová (online)

novinářka, autorka, lektorka, podcasterka, expertka na politickou komunikaci a online propagandu

Mgr. Marie Heřmanová Ph.D.

digitální antropoložka a socioložka se zaměřením na sociální média, kulturu influencerů, šíření dezinformací a konspiračních teorií

Mgr. Josef Šlerka, Ph.D.

vedoucí Studia nových médií na FF UK, datový žurnalista, analytik a sémiotik, odborník na sociální sítě

Mgr. et Mgr. Jan Vobořil, Ph.D.

advokát, výkonný ředitel luRe, zaměřuje se na lidská práva ve vztahu k moderním technologiím jako je ochrana osobních údajů a digitální vyloučení

První setkání dobrovolnického kruhu

3. dubna 2023

Sídlo Intitutu π v Brně

D
K
I
 π

Setkání
DOBROVOLNICKÉHO
KRUHU
3.4. v 16:00
Na Peroutkově 5 v Brně
Odkaz pro připojení zde:
Program:

Stálé body:

1. určení zapisovatelky,
2. vyjádření se k zápisu z minulé schůze,
3. informování o jednání kolektivních orgánů ústavu,
4. informování o průběžném plnění úkolů hlavními odpovědnými osobami,
5. vyhodnocení splněných úkolů,
6. aktualizace plánu na další období

1. cíle Institutu pro rok 2023 a harmonogramu prací, projektů a akcí,
2. Možná témata ve společenské ose

Veřejnoprávní média v 21. století

12. dubna 2023

Pirátské centrum Praha

Výzvy a příležitosti v souvislosti s plánovanou novelou zákonů o ČT a ČRo.

17:30 Jakub Wolf - Úvodní slovo: Definice veřejné služby a financování veřejnoprávních médií

17:40 Ondřej Chrást - Představení současného stavu a chystaných změn v zákonech o ČT a ČRo, tzv. velká novela mediálních zákonů v návaznosti na programové prohlášení vlády

18:00 Josef Karlický (vedoucí Rekonstrukce státu)

18:20 Marína Urbániková (Nadační fond nezávislé žurnalistiky) - Modely financování veřejnoprávních médií a právní úpravy

18:50 Diskuze a další postup

Moderují:

Ondřej Chrást

náměstek ministra kultury ČR, vedoucí RT Kultura, Piráti

Druhé setkání dobrovolnického kruhu

18. dubna 2023

Sídlo Intitutu π v Brně

Setkání
DOBROVOLNICKÉHO
KRUHU
18.4. v 18:00
Na Peroutkově 5 v Brně
Odkaz pro připojení zde:
Program:

1. Schválení programu
2. Určení zapisovatele/zapisovatelky, případně předsedající/ho,
3. vyjádření se k zápisu z minulé schůze,
4. informování o jednání kolektivních orgánů ústavu,
5. informování o průběžném plnění úkolů hlavními odpovědnými osobami,
6. dokončení ustavující schůze,
7. jednací řád – schválení,
8. připomínkování plánu institutu pro rok 2023,
9. vyhodnocení splněných úkolů,
10. aktualizace plánu na další období

Transformace energetiky

22. května 2023

Pirátské centrum Brno

Záznam

Jádro nebo obnovitelné zdroje? Kolik fosilních zdrojů budeme potřebovat pro zajištění stability sítě a jak dlouho ještě? Určí odchod od uhlí zákony nebo trh? A na jakých mechanismech to závisí? Potřebujeme nové plynové elektrárny? Jak naše rozhodnutí závisí na vývoji v okolních zemích? Co se stane s cenou elektřiny?

O tom všem jsme se bavili na semináři s Ondrášem Příbylou z Fakt o klimatu. Představili jsme si krátko, středně i dlouhodobý výhled pro transformaci energetiky v České republice, pobavili se o tom, co potřebujeme dělat k úplné dekarbonizaci, a prostor byl samozřejmě i na dotazy z publika.

Data a politika

13. června 2023

Pirátské centrum Brno

Záznam

Jak nejlépe tvořit politiku založenou na datech? A jak vypadá současná situace v ČR v oblasti data-driven policy making?

Za BUSINESS vystoupil Mgr. Marek Tögel s prezentací na téma “Analytika v privátní vs. veřejné sféře aneb Kdy politika založená na datech není cesta?”

AKADEMICKÝ pohled na věc představila Mgr. Lucie Vondráčková, Ph.D., z Fakulty sociálních studií MUNI, ve své přednášce “Jak může akademický výzkum pomoci tvorbě politik?”

Zkušenosti z POLITIKY nasdílela Bc. Jana Leitnerová, která ukázala, jak lze při práci radní Jihomoravského kraje využít “Data v sociální oblasti”.

Význam DATOVÉ ŽURNALISTIKY pro veřejnou debatu přiblížil Mgr. Jan Boček, který nám řekl příběh o tom, “Jak se během covidu přestaly hlídat dopravní přestupky”.

Fiat peníze a co s nimi

20. července 2023
Pirátské centrum Brno

V úvodu semináře jsme si vysvětili základní ekonomické pojmy: vznik a zánik peněz, státní rozpočet, deficit, dluhopis a státní dluh. Dále jsme se dozvěděli, jak fungují státní výdaje a daně, co je to inflace a jak vzniká nezaměstnanost.

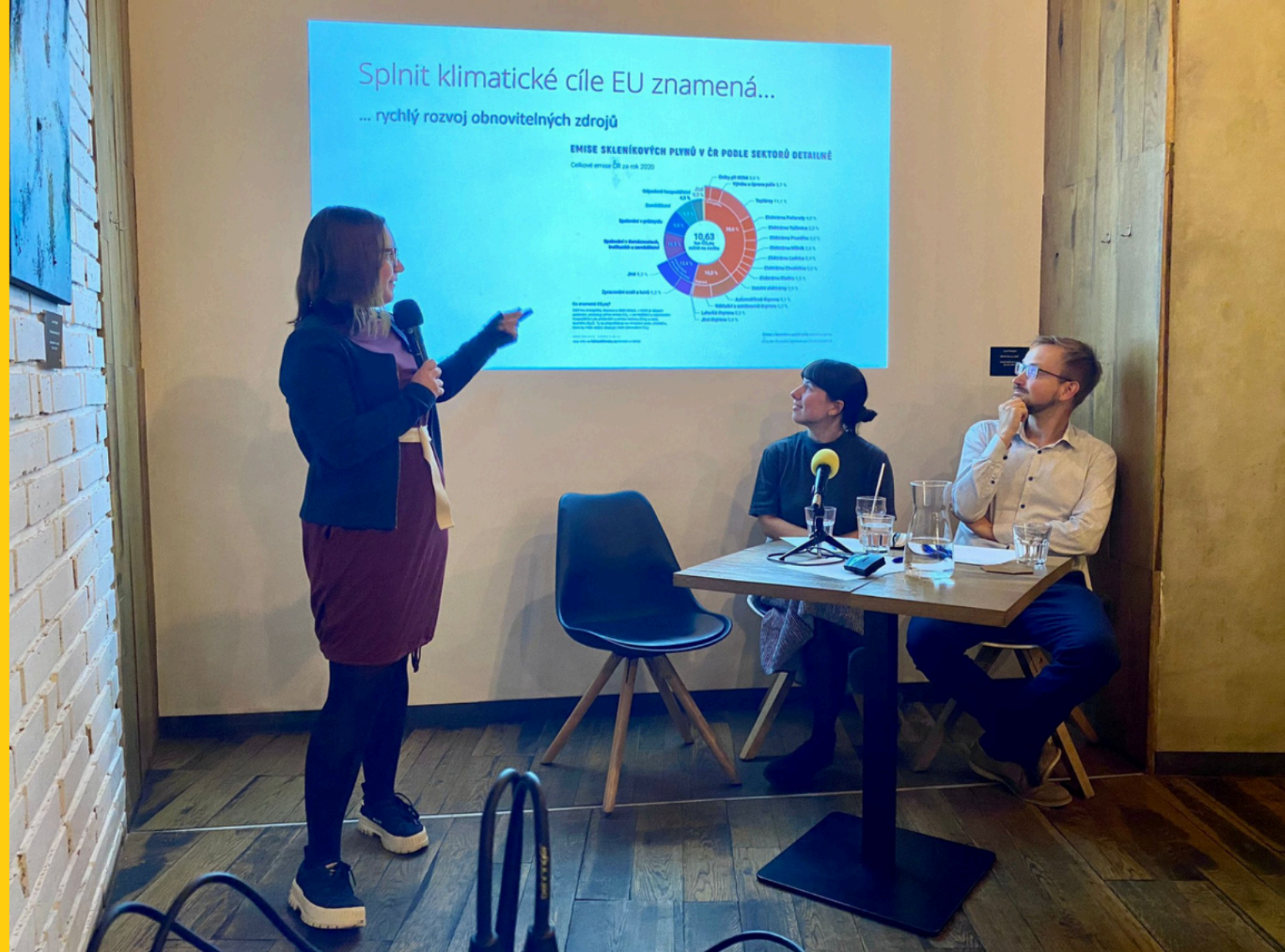
Následovaly otázky a odpovědi, např. o možných východiscích ze současné inflační krize.

Přednášející:

Jan Valendin je informatik (Masarykova univerzita, Univerzita v Nottinghamu) a datový analytik (Vídeňská univerzita ekonomie a podnikání).

Dříve pracoval ve finančním sektoru jako vývojář a konzultant, jako výzkumný pracovník se věnuje modelování systémů a jednotlivců pomocí technologií strojového učení.

Přednáší o umělé inteligenci a o marketingu v časech globálních klimatických změn.

Green Deal: naděje nebo slepá ulička?

4. října 2023
kavárna Podnik, Brno
Záznam

Jak dosáhnout klimatických cílů Green Dealu v české energetice?

Co brání rozvoji obnovitelných zdrojů? Proč se u nás prakticky nestaví větrné elektrárny?

Jak bariéry co nejrychleji odstranit? A jak to udělat chytře a spravedlivě, aby na tom vydělala celá společnost?

Jak spolu souvisí Pařížská dohoda, Zelená dohoda (Green Deal) nebo Státní energetická koncepce?

Jaké jsou závazky Česka v oblasti klimatu? Jak vznikají?

Kde vzít na transformaci k nízkoemisní ekonomice peníze?

Na semináři se svými přednáškami vystoupila Ing. Kateřina Kolouchová a Mgr. Laura Otýpková, Ph.D.

Diskuzi moderoval Mgr. Marek Lahoda.

Ing. Kateřina Kolouchová - Fakta o klimatu

Zabývá se klimatickou politikou a legislativou na úrovni ČR a EU. Mimo to se věnuje analýze a vizualizaci dat, s praxí i z komerční sféry. Vystudovala hospodářskou politiku a mezinárodní vztahy.

Mgr. Laura Otýpková, Ph.D. - Frank Bold

Věnuje se především ochraně klimatu a transformaci energetiky od uhlí k čistým a udržitelným zdrojům. Budoucnost vidí v decentralizované výrobě z obnovitelných zdrojů a komunitní energetice. Vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, kde získala titul Ph.D. Během studia se zaměřovala především na správní a ústavní právo. Zkušenosti čerpala v advokátní kanceláři, na Ministerstvu spravedlnosti, v různých neziskových projektech a také jako skautka.

Redefinice znásilnění

12. října 2023

Skautský institut, Praha

Záznam

V českém veřejném prostoru téma redefinice znásilnění rezonuje už nějakou dobu a Institut π pozval odborníky na sexualizované násilí z lidskoprávních organizací a oblasti práva, aby společně diskutovali o stávající definici znásilnění v českém právu, možných nápravách a konkrétních příkladech z praxe panelistů.

JUDr. Daniel Bartoň, LL.M. (Cantab), Ph.D.

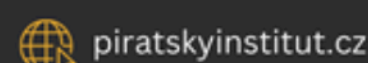
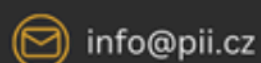
Daniel Bartoň působí jako advokát v Praze a odborný asistent na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Ve své advokátní a akademické praxi se zaměřuje na náboženskou svobodu a pomoc obětem trestné činnosti. Zastupuje oběti a obviněné v případech sexuálního a domácího násilí.

Irena Hůlová

Irena pracuje jako vedoucí advokacy v Amnesty International Česká republika. Zaměřuje se především na témata, jako jsou práva žen, sexuální násilí, vývoz zbraní a mezinárodní advokační mechanismy. Před Amnesty pracovala v parlamentu ve Spojeném království a v Institute for Policy and Engagement na University of Nottingham.

Klára Kadár

Klára Kadár je z organizace Konsent, který se věnuje prevenci sexuálního násilí, kde má pod palcem především nápravu definice znásilnění. Komunikuje s politiky a političkami, experty a expertkami a aktivizuje veřejnost. Má zkušenosti s prací ve státní správě a vystudovala kulturní dějiny.

**HLASOVÁNÍ
KVALIFIKOVANOU
VĚTŠINOU V RADĚ EU:****EFEKTIVNÍ PROCES PRO DOSAŽENÍ
KONSENSU NEBO PŘEKÁŽKA NÁRODNÍ
SUVERENITY?**4. 12. 2023 v 16:30
Pirátské centrum Praha

HOSTÉ

**Markéta
Gregorová**
poslankyně
Evropského parlamentu**Ivo
Šlosarčík**
právník a
vysokoškolský pedagog

Hlasování kvalifikovanou většinou v Radě EU

4. prosince 2023
Pirátské centrum Praha

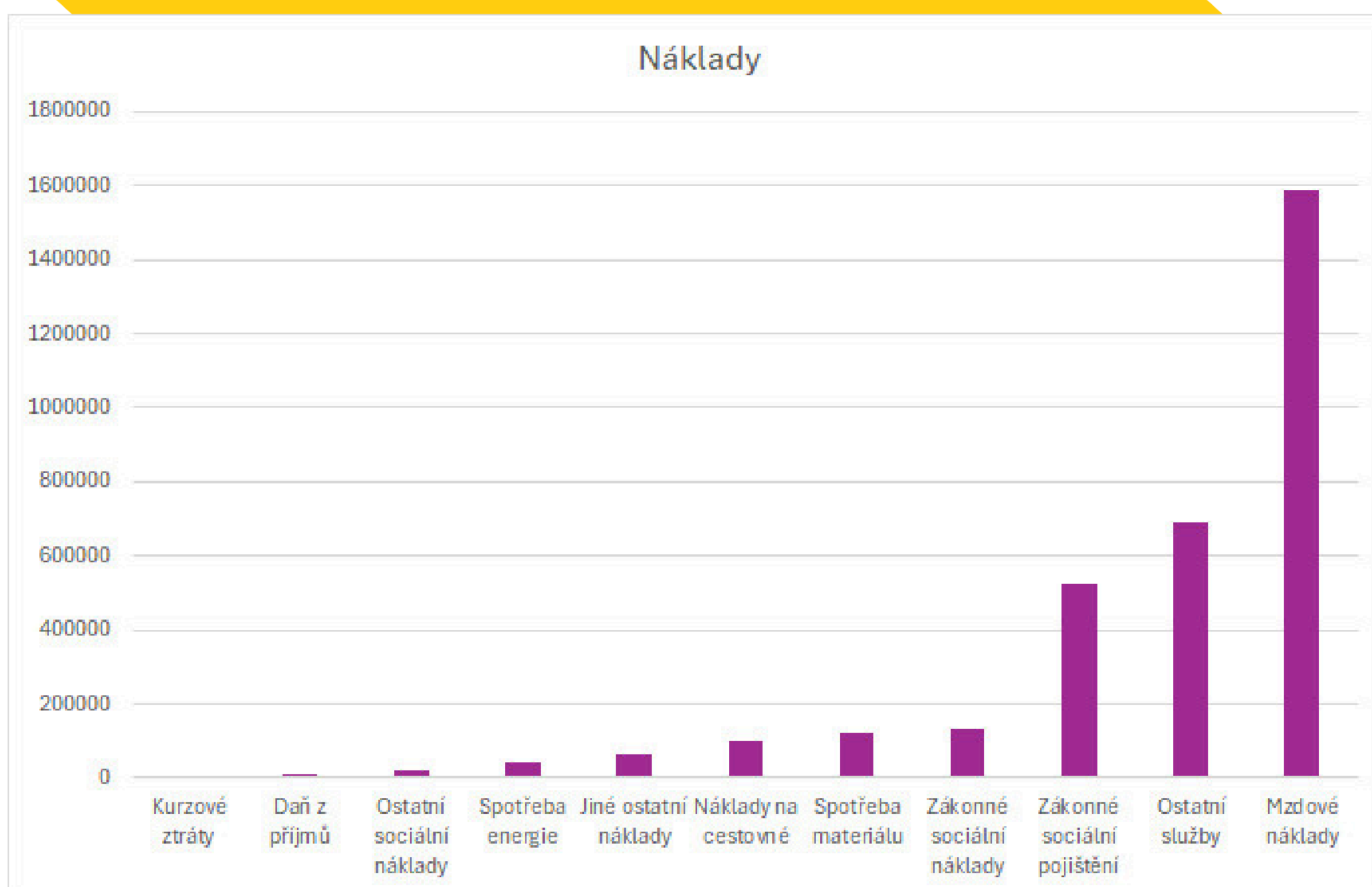
Rozhodovací procesy v Radě EU jsou zásadním tématem dalšího směřování evropské integrace. Již nyní se v některých otázkách uplatňuje rozhodování kvalifikovanou většinou členů, jinde ale přetrvává potřeba rozhodování konsensuálního. Co by znamenala změna pravidel, jak jí dosáhnout a máme ji chtít?

Příklady z praxe vysvětlila poslankyně Evropského parlamentu Mgr. Markéta Gregorová, význam a účel prof. Ivo Šlosarčík.

Markéta Gregorová je českou poslankyní v Evropském parlamentu. Je členkou výboru pro Mezinárodní obchod (INTA), členkou a koordinátorkou ve Speciálním výboru pro zahraniční vměšování do všech demokratických procesů, včetně dezinformací (INGE) a členkou a koordinátorkou podvýboru pro Bezpečnost a obranu (SEDE). Působí také ve výborech pro Zahraniční věci (AFET) a Ústavní záležitosti (AFCO).

Prof. JUDr. PhDr. Ivo Šlosarčík, LL.M., Ph.D. je profesorem mezinárodních teritoriálních studií a držitelem titulu Jean Monnet Chair pro obor práva EU. Působí na katedře evropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. V minulosti publikoval monografii analyzující transformaci kondicionality v Evropské unii, byl editorem knihy o institucionální reformě EU po Lisabonské smlouvě a autorem knihy o unijní dimenzi politického a ekonomického vývoje v Irské republice. Zabývá právními otázkami evropské integrace, reformami veřejné správy a problematikou evropské spolupráce v oblasti justice a vnitřních věcí. Založil Institut pro evropskou politiku EUROPEUM, kde v současnosti působí jako ředitel pro výzkum.

Hospodaření Institutu π v číslech

Tabulka nákladů						
		Počáteční stav	Obraty za období MD	Obraty za období D	Obraty rozdíly	Koncový stav
Náklady						
Spotřeba materiálu		0	124 369,71	0	124 369,71	124 369,71
Spotřeba energie		0	47 591,00	5 250,00	42 341,00	42 341,00
Náklady na cestovné		0	101 492,46	0	101 492,46	101 492,46
Ostatní služby		0	689 071,58	0	689 071,58	689 071,58
Mzdové náklady		0	1 586 099,00	0	1 586 099,00	1 586 099,00
Zákonné sociální pojištění		0	524 005,00	0	524 005,00	524 005,00
Zákonné sociální náklady		0	132 809,00	0	132 809,00	132 809,00
Ostatní sociální náklady		0	21 060,00	0	21 060,00	21 060,00
Kurzové ztráty		0	498,71	0	498,71	498,71
Jiné ostatní náklady		0	63 360,03	0	63 360,03	63 360,03
Daň z příjmů		0	12 540,00	0	12 540,00	12 540,00
	Náklady celkem	0	3 302 896,49	5 250,00	3 297 646,49	3 297 646,49
Výnosy						
644 Výnosové úroky		0	0	66 863,68	66 863,68	66 863,68
645 Kurzové zisky		0	0	649,88	649,88	649,88
649 Jiné ostatní výnosy		0	0	1,66	1,66	1,66
682 Přijaté příspěvky (dary)		0	0	200 000,00	200 000,00	200 000,00
691 Provozní dotace		0	0	3 030 131,27	3 030 131,27	3 030 131,27
	Výnosy celkem	0	0	3 297 646,49	3 297 646,49	3 297 646,49